

Lehden toimitus vaihtuu

Gerontologia-lehden päätoimittaja vaihtui alkukesästä ja otin pestin vastaan. Samaan aikaan kanssani aloitti myös uusi osastotoimittaja Hanna-Kaisa Hoppania. Kiitos väistyvälle päätoimittajalle Outi Jolangille, joka on ollut korvaamattomana apuna tehtävänäi alkuvaiheessa ja tehnyt suuren työn lehden päätoimittajana. Gerontologia-lehdessä jatkaa toimitussihteerinä ennestään tuttu Paula Vasara, joka on myös opastanut meitä molempia tehtävämme alkuvaiheessa, suurkiitos siitä! Minulle henkilökohtaisesti on kunnia toimia Gerontologia-lehden päätoimittajana. Kiitän valinnastani päätoimittajaksi lehden toimituskuntaa ja yhdistyksiä.

Päätoimittajatehtäviä aloittaessani elimme hyvin poikkeuksellisia aikoja. Covid-19 pandemia jyllää edelleen meillä ja maailmalla muuttaen monia meille tuttuja asioita. Enää emme tavanneet toisiamme muuten kuin puhelimen tai tietokoneen välityksellä, iäkkäät oli määrätty koteihinsa karanteenimaisiin oloihin, koulut ja oppilaitokset olivat suljettuina. Kaikki kynelle kykenevät tekivät etätöitä ja kauppoihin pystytettiin sermejä, määrättiin turvavälejä ja suositeltiin maskin käyttöä. Gerontologia-lehden liittyvät kokoukset ja koulutuksetkin järjestettiin etänä, enkä siis ole henkilökohtaisesti vielä päässyt tapaamaan muita lehden eteen töitä tekeviä kollegoita. Ensimmäisen yhteisen lehtemme olemme kuitenkin saaneet kasaan näin etänä!

Olen taustaltani ravitsemustieteilijä. Toimin Helsingin yliopistossa tutkijana ja olen viime vuodet tutkinut ikääntyneiden ravitsemusta. Minulla on myös pitkä kokemus yhdistyspuolelta, jossa toimin edelleen sekä tieteellisten että ikääntyneiden ravitsemukseen ja liikuntaan

keskittyvien yhdistysten hallituksissa ja yhteistyöprojektien parissa. Viimeiset viisi vuotta olen työskennellyt suuressa Eurooppalaisessa monikeskustutkimuksessa, jossa pyrittiin kuntouttamaan gerastenian merkkejä omaavia ikääntyneitä liikunnan ja ravitsemuksen keinoin. Tarve tämän kaltaiselle kuntoutukselle on nyt ja lähitulevaisuudessa entistäkin suurempi, koska osalla ikäihmisistä lihaskunto ja jopa liikuntakyky on voinut romahtaa, kun arkiliikunta, päivittäinen asiointi ja tuttujen tapaaminen on jäänyt pois arjesta. Myös yksinäisyys ja huonosuaisuus korostuvat, kun kuntien järjestämä päivätoiminta ruokailuineen sekä erilaiset harastus- ja liikuntamahdollisuudet ovat jääneet pois elämästä. Kun pandemia vihdoinkin väistyy Suomesta ja maailmalta, jää jäljelle paljon korjattavaa. Tarvitaan laaja-alaista yliopistojen, oppilaitosten, kuntien sekä yhdistysten välistä yhteistyötä.

Gerontologia-lehden kolmas numero on tuhti lukupaketti. Numerossa on viisi tutkimusartikkelia, jotka ovat erittäin ajankohtaisia. Pirhosen ja muiden tutkimuksessa ”Etäläheiset – hoivakotien koronaeristys asukkaiden läheisten kokemana” kerrotaan millaisin keinoin on pidetty yhteyttä hoivakodissa asuvaan omaiseen vierailukiellon aikana sekä miten vierailukiello on vaikuttanut hoivakotiasukkaiden läheisiin. Rannan ja kumppaneiden kiinnostavassa artikkelissa taas selvitetään päivytyksen henkilökunnan asenteita iäkkäitä kohtaan. Tämä on tärkeä ja ajankohtainen aihe, josta olisi hyvä saada myös ikäihmisen ääni kuuluviin tulevaisuudessa. Eloranta ja muut kuvaavat tutkimuksessaan iäkkäistä iäkkäimpien elämänlaatua ja Autio ja kumppanit kuvaavat puoliso-

hoitajan henkilökohtaista kasvua. Viimeisenä, muttei vähäisempänä, Corner kertoo viisauden piirteiden imentyä ikääntyneiden mediasuhteissa. Keskusteluja-palstalla esitellään Suomessa käynnissä olevaa ”PROMISS – hyvää ravitsemusta ikääntyneillä” eurooppalaista monikeskustutkimusta, Arolaakso ja kumppanit kertovat yhteistoiminnallisesta kehittämiskoulutuksesta, jolla pyritään saamaan hoivakoteja kuntoon ja Grann kertoo hoitotyöntekijöiden resilienssistä. Ajankohtaista palstalle meillä oli ilo saada Marja Jylhän tekemä Simo Koskisen 80-vuotishaastattelu Gerontologian kehityksestä Suomessa. Lisäksi palstalla esitellään mielenkiintoinen uusi tutkimushanke muistisairaiden ihmisten elämän loppuvaiheesta. Lektio-osuudessa esitellään toimitussihteerimme Paula Vasaran ”Asumispolulta kerrottua” väitöskirjatyötä, jossa hän selvittää hyvän vanhenemisen kokemusta suhteessa paikallaan vanhenemisen käsitteeseen sekä Karttusen lektio lääketurvalisuudesta pitkäaikaishoidossa. Kielen päällä palstalla Katriina Uljas-Rautio pohtii Perhe on paras ja pahin kirjoituksessaan vanhempien ja lasten rooleja vanhempien ikääntyessä ja kirjaesittelynä meillä on Pia Leinon tuore kirja Yli-aika, jonka Minna Zechner on arvioinut.

Gerontologia-lehdellä on pitkät perinteet Suomessa; lehti on ilmestynyt jo 33 vuotta. Se eroaa muista tieteellisistä gerontologian alan lehdistä olemalla suomen- tai ruotsinkielinen. Mielestäni tämä on etu, koska tarvitsemme myös foorumia gerontologian alan tutkimuksille, joissa voi käyttää kansallisia kieliä. Kansainvälisiä lehtiä ei välttämättä kiinnostaisi Suomen yhteiskunnalliseen kontekstiin hyvin kiinteästi liittyvät gerontologiset tutkimukset, jotka voisivat jäädä vaille sopivaa foorumia ilman Gerontologia-lehteä. Toisaalta kaikilla ei ole mahdollista kirjoittaa englanniksi, jolloin osa tutkimuksesta voisi jäädä julkaisematta kielen takia. Viime vuosina on ollut puhetta lehden muuttamisesta kokonaan sähköiseen muotoon. Ainakin toistaiseksi toimituskunta ja toimitus ovat halunneet pitää kiinni myös painetusta lehdestä. Gerontologia-lehden avoin saa-

tavuus on hieno asia ja näin digiaikana lehdet löytyvät kätevästi netistä ja ovat kaikkien saatavilla.

Gerontologia-lehden päätoimittajana tavoitteeni on jatkaa monipuolista gerontologisen tutkimuksen julkaisemista sekä tuoda esiin erilaisia, vanhenemiseen liittyviä näkökulmia. Myös uudet tuulet ja näkökulmat vanhenemisen tutkimukseen ovat tervetulleita. Erittäin ajankohtainen aihe on Covid-19 pandemian takia muuttunut maailma ja sen monenlaiset vaikutukset ikäihmisiin. Lehden kehittämiseksi on tärkeää luoda uusia toimintamuotoja, joita toivon lehden lukijoiden tuovan esille. Gerontologian tutkijat, opettajat ja muut gerontologian parissa työskentelevät kollegat: toivonkin teiltä aktiivista vuoropuhelua Gerontologia-lehden kehittämiseksi. Lähettäkää tutkimuksianne lehteen myös tulevaisuudessa gerontologian eri aloilta. Myös ajankohtaista ja keskusteluja-palstat ovat hyvä foorumi ajankohtaisille aiheille sekä esitellä uusia tutkimus- ja kehitysprojektien ja tehdä niitä tunnetuksi Suomessa.

Odotan paljon ajaltani Gerontologia-lehden päätoimittajana.

Satu Jyväkorpi, päätoimittaja

Osastotoimittaja esittäytyy

Olen aloittanut Gerontologia-lehdessä uudessa osastotoimittajan mielenkiintoisessa tehtävässä. Vastuullani on lehden ne osat, joita ei arvioida lehden ulkopuolella, eli Keskusteluja, Ajankohtaista, Väitökset, Kirja-Arviot, Konferenssi-kuulumisia sekä Kielen päällä -palstat. Julkaisemme syksyllä lehden nettisivuilla uudistetut kirjoittajan ohjeet. Rohkaisen julkaisemaan palstoillamme laajasti gerontologiseen tutkimukseen liittyviä tekstejä. Tervetuloa myös seuraamaan lehden Twitter-tiliä @GLEhti, joka vastuullani alkaa aktiivisemman tviittailun. Lehti löytyy toki myös Facebookista.

Tieteellisen keskustelun foorumina toimimisen lisäksi Gerontologia-lehdellä on tärkeä tehtävä gerontologisen tutkimuksen esittelyssä tutkijoita laajemmallekin yleisölle. Kansallisilla kielillä julkaisu myös laajentaa, ylläpitää ja kehittää tutkimusalan kotimaista sanastoa. Samalla kehittyy sekä kirjoittajien että lukijoiden ilmaisukyky alan aiheista ja teemoista.

Olen taustaltani monitieteellisesti orientoitunut politiikan tutkija. Olen toiminut tutkijana ja opettajana Helsingin yliopistossa, jossa

väittelin hoivan politiikasta ja niin kutsutun vanhuspalvelulain valmistelusta. Olen myös toiminut sosiaalipolitiikan yliopistonlehtorina Tampereen yliopistossa. Tällä hetkellä työskentelen Ikäinstituutissa osallisuuden tematiikan parissa, Elämänote-ohjelmassa.

On hienoa päästä osallistumaan gerontologisen tutkimuksen edistämiseen aitiopaikalla.

Hanna-Kaisa Hoppania, osastotoimittaja